

ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ
ΑΝΔΡΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

με θέμα:

«ΙΩΑΚΕΙΜ Γ' Ο ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΗΣ.

**Ο ΑΠΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ.»**

3-5 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012

- Εναρξη:** Παρασκευή 3 Φεβρουαρίου 2012, ώρα 19:00
Αίθουσα Διαλέξεων Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών
(Εθνικής Αμύνης 4, 1^{ος} όροφος)
- Συνεδρίες:** Σάββατο 4 και Κυριακή 5 Φεβρουαρίου 2012
Αίθουσα Εκδηλώσεων Φιλοπτώχου Αδελφότητος
Ανδρών Θεσσαλονίκης (Αγ. Σοφίας 38, 4^{ος} όροφος)

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- Ο Παναγιότατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ.κ. **Ανθίμος**.
- Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου κ.κ. **Παντελεήμων Ροδόπουλος**, Ομ. Καθηγητής και τ. Πρύτανης Α.Π.Θ., Ηγούμενος Ιεράς Βασιλικής, Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Βλατάδων.
- Ο Δήμαρχος Θεσσαλονίκης κ. **Γιάννης Μπουτάρης**.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- **Μιχαήλ Τρίτος**, Καθηγητής και Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Μιλτιάδης Παπανικολάου**, Καθηγητής και Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Αθανάσιος Καραθανάσης**, Καθηγητής και Πρόεδρος Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας Α.Π.Θ.
- Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Αρκαλοχωρίου κ.κ. **Ανδρέας Νανάκης**, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Γεώργιος Μαρτζέλος**, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ., Διευθυντής του Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών.
- **Θεόδωρος Ι. Δαρδαβέσης**, Αν. Καθηγητής Ιατρικής Σχολής Α.Π.Θ., Πρόεδρος Φιλοπτώχου Αδελφότητος Ανδρών Θεσσαλονίκης.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΑΝΔΡΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Πρόεδρος: Θεόδωρος Ι. Δαρδαβέσης
Αντιπρόεδρος: Σπυρίδων Κ. Κρήτας
Γεν. Γραμματέας: Κωνσταντίνος Γ. Ανδρέαδης
Ταμίας: Διαμαντής Ι. Κελλαρτζής
Μέλος: Ιωάννης Ν. Μάγρας
Μέλος: Νικόλαος Κ. Μουζάκης
Μέλος: Δημήτριος Τ. Παπακώστας
Μέλος: Δημοσθένης Στ. Τσολάκης
Μέλος: Παναγιώτης Γ. Ψωνόπουλος

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

- **Γεώργιος Μαρτζέλος** Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ., Διευθυντής Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών
- **Ιωάννης Μουρέλος** Καθηγητής και Πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.
- **Μιλτιάδης Παπανικολάου** Καθηγητής και Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Χαράλαμπος Παπαστάθης** Ομ. Καθηγητής Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών Α.Π.Θ.
- **Χρυσόστομος Α. Σταμούλης** Καθηγητής και Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ.
- **Ευθυμία Συγκολλίτου** Καθηγήτρια και Πρόεδρος του Τμήματος Ψυχολογίας Α.Π.Θ.
- **Κωνσταντίνος Χρήστου** Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

- **Σία Αναγνωστοπούλου** Αν. Καθηγήτρια Οψιμης Οθωμανικής Ιστορίας Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας Παντείου Πανεπιστημίου
- **Διονύσιος Δ. Βαλαής** Επ. Καθηγητής Εκκλησιαστικής Ιστορίας Τμήματος Θεολογίας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Απόστολος Αθ. Γλαβίνας** Ομ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Θεόδωρος Ι. Δαρδαβέσης** Αν. Καθηγητής Υγιεινής και Κοινωνικής Ιατρικής Ιατρικής Σχολής Α.Π.Θ., Πρόεδρος της Φ.Α.Α.Θ.
- **Αθανάσιος Ε. Καραθανάσης** Καθηγητής Ιστορίας του Ελληνισμού Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Σιδηρούλα Καραστεργίου - Ζιώγου** Καθηγήτρια Παιδαγωγικής Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Αντωνία Γρ. Κυριατζή** Λέκτορας Εκκλησιαστικής Ιστορίας Τμήματος Θεολογίας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Κωνσταντίνος Κωτσιόπουλος** Επ. Καθηγητής Κοινωνιολογίας του Χριστιανισμού Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Ιάκωβος Μιχαηλίδης** Επ. Καθηγητής Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.

- **Ιωάννης Θ. Μπάκας**
Λέκτορας Ιστορίας Πρεσβυγενών Πατριαρχείων Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Γεώργιος Π. Νάκος**
Ομ. Καθηγητής Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών Α.Π.Θ.
- **Σεβασμιότατος
Ανδρέας Νανάκης**
Μητροπολίτης Αρκαλοχωρίου, Καθηγητής Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Ελλάδος Τμήματος Θεολογίας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Γέρων Μάξιμος Ιβηρίτης
(Νικολόπουλος)**
Καδικογράφος της Ιεράς Μονής Ιβήρων Αγίου Όρους Αθω
- **Δημήτριος
Σταματόπουλος**
Επ. Καθηγητής Ιστορίας Τμήματος Βαλκανικών και Ανατολικών Σπουδών Πανεπιστημίου Μακεδονίας
- **Σπυρίδων Σφέτας**
Αν. Καθηγητής Νεώτερης και Σύγχρονης Βαλκανικής Ιστορίας Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Ευθύμιος Σουλογιάννης**
Ομ. Καθηγητής, Διευθυντής Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών
- **Αντώνιος - Αιμίλιος
Ταχιάδος**
Ομ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ., Ακαδημαϊκός (Α.Μ.)
- **Αθανάσιος Σωτ.
Τζιερτζής**
Φιλόλογος, υποψήφιος Διδάκτωρ Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Μιχαήλ Τρίτος**
Καθηγητής Ιστορίας των Σλαβικών Εκκλησιών Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Θεοδόσης Τσιρώνης**
Ιστορικός, Δρ. Νεώτερης Ιστορίας Α.Π.Θ.
- **Βασίλειος Φούκας**
Λέκτορας Ιστορίας της Εκπαίδευσης Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.
- **Ευάγγελος Χεκίμογλου**
Δρ. Οικονομολόγος - Ιστορικός

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Εκ μέρους του Δήμου και του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης
και του Διοικητικού Συμβουλίου
της «Φιλοπτώχου Αδελφότητος Ανδρών Θεσσαλονίκης»
σας προσκαλούμε να τιμήσετε με την παρουσία σας
τις εργασίες του Επιστημονικού Συνεδρίου, το οποίο τελεί
υπό την Αιγίδα της Α.Θ.Π.
του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου
και έχει ως θέμα:
**«ΙΩΑΚΕΙΜ Γ' Ο ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΗΣ. Ο ΑΠΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ.»**

Η Τελετή Έναρξης του Συνεδρίου θα πραγματοποιηθεί
την Παρασκευή 3 Φεβρουαρίου 2012 και ώρα 19:00
στην Αίθουσα Διαλέξεων της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών
(Εθνικής Αμύνης 4, 1ος όροφος).

Οι εργασίες του Συνεδρίου θα πραγματοποιηθούν
σε έξι (6) συνεδρίες στην Αίθουσα Ειδηλώσεων
της Φιλοπτώχου Αδελφότητος Ανδρών Θεσσαλονίκης
(Αγ. Σοφίας 38, 4ος όροφος)
το Σάββατο και την Κυριακή 4 και 5 Φεβρουαρίου 2012.

**Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ Φ.Α.Α.Θ.**

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ι. ΔΑΡΔΑΒΕΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή 3 Φεβρουαρίου 2012, ώρα 19:00

ΑΙΘΟΥΣΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(Εθνικής Αμύνης 4, 1^{ος} όροφος)

ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ

Προσφωνήσεις

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ι. ΔΑΡΔΑΒΕΣΗΣ

Αν. Καθηγητής Ιατρικής Σχολής Α.Π.Θ., Πρόεδρος Φ.Α.Α.Θ.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ

Δήμαρχος Θεσσαλονίκης

Χαιρετισμοί

ΜΙΧΑΗΛ ΤΡΙΤΟΣ

Καθηγητής και Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Καθηγητής και Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.

κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ

Παναγιότατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης

Κήρυξη Έναρξης

Υπό του εκπροσώπου της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου
κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ

Διάλεξη Τελετής Έναρξης

Πρόεδρος:
Μιλτιάδης Παπανικολάου

Ομιλητής:
Σεβασμιότατος Ανδρέας Νανάκης

**«Ο Πατριάρχης Ιωακείμ Γ': Επισκόπηση και αιτούμενα
της πορείας του και της εποχής του»**

Μουσικό Πρόγραμμα

Χορωδία της Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ., υπό τη διεύθυνση
του αιδεσιμολογιότατου κ. Σπυρίδωνος Αντωνίου,
Επ. Καθηγητή Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Σάββατο 4 Φεβρουαρίου 2012, ώρα 11:00

ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΑΝΔΡΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Αγ. Σοφίας 38, 4^{ος} όροφος)

Α' ΜΕΡΟΣ

11:00-12:30 1^η Συνεδρία

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Χρήστου

Αντωνία Γρ. Κυριατζή, «Η στάση του Ιωακείμ Θεσσαλονίκης στις κοινοτικές διενέξεις κατά την περίοδο της αρχιερατείας του στη Θεσσαλονίκη (1874-1878)».

Απόστολος Αθ. Γλαβίνας, «Το ενδιαφέρον του Οικουμενικού Πατριαρχού Ιωακείμ Γ' ως Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης για την ενοριακή Μονή της Υπεραγίας Θεοτόκου Μακρυρράχης και η προαγωγή αυτής σε Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή κατά τη δεύτερη Πατριαρχία του (Ιανουάριος 1906)».

Ευάγγελος Χεκίμογλου, «Η Ορθόδοξη Χριστιανική Κοινότητα Θεσσαλονίκης την εποχή που ο Ιωακείμ Γ' ήταν Μητροπολίτης της πόλης (1874-1878)».

Θεόδωρος Ι. Δαρδαβέσης, «Η συμβολή του Ιωακείμ ως Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης στην ίδρυση του πρώτου νεκροταφείου της Ελληνικής Ορθόδοξης Κοινότητας της πόλης από τη Φιλόπτωχο Αδελφότητα Ανδρών Θεσσαλονίκης».

12:30-13:30 2^η Συνεδρία

Πρόεδρος: Ιωάννης Μουρέλος

Δημήτριος Σταματόπουλος, «Οικουμενισμός και εθνικισμός: Από την πρώτη στη δεύτερη Πατριαρχία του Ιωακείμ Γ'».

Ιάκωβος Μιχαηλίδης, Θεοδόσης Τσιρώνης, «Η αλληλογραφία του από Θεσσαλονίκης Οικουμενικού Πατριαρχη Ιωακείμ Γ' με τους Μητροπολίτες

Θεσσαλονίκης. Στοιχεία από τη δράση και την ιδεολογία του Ιωακείμ, κατά τη δεύτερη πατριαρχική του θητεία (1901-1912)».

Σία Αναγνωστοπούλου, «Πατριάρχης Ιωακείμ Γ'. Η ορθόδοξη οικουμένη στην εποχή των εθνικισμών».

Σάββατο 4 Φεβρουαρίου 2012, ώρα 19:00

**ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΑΝΔΡΩΝ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**
(Αγ. Σοφίας 38, 4ος όροφος)

Β' ΜΕΡΟΣ

19:00-20:00 3η Συνεδρία

Πρόεδρος: Ευθυμία Συγκολλίτου

Αθανάσιος Σωτ. Τζιερτζής, «Επιστολές και εγκύκλιοι του Οικουμενικού Πατριάρχη Ιωακείμ Γ' για την παιδεία του Γένους κατά την πρώτη πατριαρχία (1878-1884)».

Ευθύμιος Σουλογιάννης, «Έγκυκλιος του Πατριάρχου Ιωακείμ του 1911 προς τον κλήρο της Μικράς Ασίας σχετικά με το γλωσσικό ζήτημα».

Σιδηρούλα Καραστεργίου - Ζιώγου, Βασίλειος Φούκας, «Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Ιωακείμ Γ' και η εκπαίδευση του Γένους».

20:00-21:00 4η Συνεδρία

Πρόεδρος: Χαράλαμπος Παπαστάθης

Αντώνιος - Αιμίλιος Ταχιάος, «Ανέκδοτες επιστολές του Πατριάρχη Ιωακείμ Γ' από το Μυλοπόταμο».

Γέρων Μάξιμος Ιβηρίτης (Νικολόπουλος), «Ιωακείμ Γ' και Άγιον Όρος. Η ανέκδοτος αλληλογραφία του με την Ιεράν Μονήν Ιβήρων».

Γεώργιος Π. Νάκος, «Ιωακείμ Γ' ο από Θεσσαλονίκης δις Οικουμενικός Πατριάρχης και το νομοκανονικό του έργο».

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Κυριακή 5 Φεβρουαρίου 2012, ώρα 10:30

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΟΦΙΑΣ

Αρχιερατικό Μνημόσυνο υπέρ μακαρίας μνήμης και αιωνίου αναπαύσεως
του αειδήμου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κυρού ΙΩΑΚΕΙΜ Γ'
του από Θεσσαλονίκης (1874-1878)

Κυριακή 5 Φεβρουαρίου 2012, ώρα 11:30

ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΑΝΔΡΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

(Αγ. Σοφίας 38, 4^{ος} όροφος)

Γ' ΜΕΡΟΣ

11:30-12:30 5^η Συνεδρία

Πρόεδρος: Χρυσόστομος Α. Σταμούλης

Σπυρίδων Σφέτας, «Ανάμεσα στην οικουμενική πολιτική και το εθνικό συμφέρον. Ο Ιωακείμ και το ζήτημα της άρσης του βουλγαρικού σχίσματος».

Αθανάσιος Ε. Καραθανάσης, «Ο Ιωακείμ Γ' ο Μεγαλοπρεπής και η Αδελφότητα των Ελλήνων της Βενετίας».

Μιχαήλ Τρίτος, «Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Ιωακείμ Γ' και η ρουμανική προπαγάνδα».

12:30-13:30 6^η Συνεδρία

Πρόεδρος: Γεώργιος Δ. Μαρτζέλος

Ιωάννης Θ. Μπάκας, «Η Εκκλησία της Αλεξανδρείας και η υποψηφιότητά του πρώην Κωνσταντινουπόλεως Ιωακείμ Γ' για τον Πατριαρχικό της Θρόνο. Εκκλησιαστική και πολιτική διάσταση».

Διονύσιος Δ. Βαλαής, «Οι προσπάθειες του Οικουμενικού Πατριάρχη Ιωακείμ Γ' για τη διευθέτηση του Αρχιεπισκοπικού ζητήματος της Κύπρου».

Κωνσταντίνος Κωτσιόπουλος, «Η σύγχρονη διάσταση της εκκλησιαστικής πολιτικής του Ιωακείμ Γ'».

Κυριακή 5 Φεβρουαρίου 2012, ώρα 19:00

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΒΛΑΤΑΔΩΝ

Δ' ΜΕΡΟΣ

19:00-19:30

Μέγας Αρχιερατικός Εσπερινός
(Καθολικό της Ιεράς Μονής Βλατάδων).

19:30-20:00

Λήξη του Συνεδρίου - Συμπεράσματα
(Αμφιθέατρο της Ιεράς Μονής Βλατάδων).

**ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ
ΑΝΔΡΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1871**

**«Δανείζει Θεώ
ο ελεών πτωχόν»**